

Kaderbrief 2024 GR Ferm Werk

Inhoudsopgave

Inhoud

Kaderbrief 2024 GR Ferm Werk	1
Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
Bedrijfsvoering	5
Algemene beleidsrichtingen 2024	5
Uitgelichte beleidsrichtingen 2024	6
Thema 1: Ondersteuning doelgroep C en D (samenwerking met sociaal teams)	6
Voorgesteld beleidskader	7
Thema 2: Samenwerking met werkgevers / arbeidsmarktregio's	8
Uitgangspunt	8
Voorgesteld beleidskader	8
Thema 3: Statushouders en de Wet inburgering (2021)	9
Uitgangspunt	9
Voorgesteld beleidskader	10
Thema 4: Armoede (Bestaanszekerheid)	10
Uitgangspunt	10
Voorgesteld beleidskader	11
Thema 5: Jongeren	11
Uitgangspunt	11
Voorgesteld beleidskader	11
Financieel	12
Vervolg en planning Begroting GR Ferm Werk 2024 – 2027	12

Voorwoord

Geachte raadsleden,

De afgelopen jaren is bij Ferm Werk keihard gewerkt door alle medewerkers vanuit een grote bevologenheid en betrokkenheid voor onze klanten: de inwoners en werkgevers van onze vier gemeenten. Tegelijkertijd hebben Corona en alle speciale regelingen en gebeurtenissen (Tonk/Tozo/nieuwe Wet inburgering (2021), de energietoeslag en de media-aandacht over de veilige werkomgeving) veel gevegd van de medewerkers en stevige sporen achtergelaten in de organisatie. Ferm Werk is op onderdelen overbelast en er is hierdoor sprake van een stagnatie in de ontwikkeling van de organisatie. De inmiddels doorgevoerde bezuinigingen (waarmee o.a. het inhuur- en ontwikkelbudget zijn komen te vervallen en caseloadgroottes zijn toegenomen) hebben de noodzakelijke modernisering verder tot stilstand gebracht. Met het vertrek van het voltallige topmanagement in de afgelopen jaren is ook de centrale leiding weggefallen. Het vermogen om kritisch te oordelen en planmatig te verbeteren, is een schaars goed geworden. Tegelijkertijd is de noodzaak tot het ad hoc acteren en handelen in crisissituaties continu doorgegaan. Ferm Werk is daardoor vooral gericht op het hier en nu, zonder dat daarbij een gericht pad vooruit wordt bewandeld.

Veel processen, systemen en administraties zijn verouderd en moeten worden geactualiseerd en gemoderniseerd. De gevolgen hiervan zijn significant en wij hebben de afgelopen jaren hard gewerkt om onze doelgroepen hiervoor te behoeden. Door de bank genomen is ons dat gelukt, zo bleek ook recentelijk uit het onderzoek dat de Rekenkamer Groene Hart heeft laten uitvoeren door Berenschot in opdracht van onder meer de gemeente Bodegraven-Reeuwijk (*Onderzoek uitvoering Participatiewet Bodegraven-Reeuwijk*, Schenderling, Van Eldik, Spruijt, juli 2022). Een mooi resultaat, maar Ferm Werk loopt op zijn tandvlees. De rek is eruit. Oplopende caseloads, hoge werkdruk en administratieve lasten leiden tot zorgwekkende verzuimcijfers. Dit drukt uiteraard op de dienstverlening naar inwoners toe. Dat is zeer onwenselijk en Ferm Werk wil dat tij keren. Daarvoor is een aantal zaken nodig waarmee wij willen toewerken naar normalisering van onze bedrijfsvoering en dienstverlening. En in die volgorde geven we gelijk onze prioritering aan. Normalisering van de bedrijfsvoering is een voorwaarde voor het niet laten teruglopen van de kwaliteit van onze dienstverlening. Daarnaast is er met betrekking tot de dienstverlening ook behoefte aan nieuwe impulsen.

Het investeren in systemen, processen en administraties is dringend en noodzakelijk. Hoewel hierin voorzichtig de eerste stappen worden gezet, zien we een gebrek aan "ontwikkelcapaciteit" om deze ontwikkelingen voortvarend te realiseren. We hebben te weinig beschikbare inzet voorhanden om de noodzakelijke veranderingen aan te sturen (geen projectleider(s)) en te weinig capaciteit om herijking van processen en administraties door te voeren in de systemen (kwaliteitsmedewerker en functioneel beheerder/applicatiebeheerder). Daarnaast zien we dat we steeds meer te maken krijgen met nieuwe wetgeving, zoals milieuwetgeving, inkoop- en aanbestedingsregels, Archiefwet, enz. Deze wetten en regels vragen steeds meer van ons en er is momenteel geen capaciteit beschikbaar om de compliance van Ferm Werk ten aanzien van deze wetgeving te kunnen garanderen.

Met het inlopen van de hierboven omschreven achterstand en het adequaat reageren op nieuwe juridische kaders waarbinnen Ferm Werk opereert, verwachten wij dat de organisatie zich naast de dagelijkse gang van zaken meer kan gaan richten op het verder doorontwikkelen en inzichtelijk en efficiënter maken van onze dienstverlening naar inwoners en werkgevers toe, opdat elk potentieel binnen onze gemeenten om duurzaam te werken en participeren kan worden benut, nu en in de toekomst.

Voorgaand pleidooi om extra te investeren in Ferm Werk en daarmee in de inwoners van uw gemeente die onze ondersteuning nodig hebben, schuurt met het financiële klimaat van onze gemeenten en in het bijzonder met de taakstellingen vanuit de gemeente Woerden en Bodegraven-Reeuwijk. De afgelopen jaren heeft Ferm Werk al invulling gegeven aan het verwerken van deze taakstellingen, waardoor er respectievelijk 478.000 euro en 425.000 euro is bezuinigd op de

dienstverlening en bedrijfsvoering. In concreto resteert er voor 2024 440.000 euro voor de gemeente Woerden en 45.000 euro voor de gemeente Bodegraven-Reeuwijk. Deze resterende taakstellingen kennen hun oorsprong in 2020, nog voordat de coronacrisis toesloeg en de geopolitieke spanningen een nieuwe licht wierpen op de thema's armoede, bestaanszekerheid en werkgelegenheid. Met voortschrijdend inzicht kan inmiddels met zekerheid worden gesteld dat de haalbaarheid van deze taakstellingen voor 2024 en verder nagenoeg nihil zijn. Wij erkennen dat dit een ingewikkelde boodschap is. Het is tevens een eerlijke boodschap, die wij u niet willen onthouden, wilt u als gemeente adequaat invulling blijven geven aan de ondersteuningsbehoeften van uw inwoners. Wij vinden het belangrijk u goed te informeren met deze boodschap. Want daarmee beschikt u over de juiste informatie om weloverwogen keuzes te maken die leiden tot maximalisatie van participatie van uw inwoners. Dat is immers onze opdracht. Zij rekenen op ons. Zij rekenen op u.

Hoogachtend,

namens het dagelijks bestuur GR Ferm Werk,

Guido Eggermont
Algemeen Directeur

Bedrijfsvoering

Zoals u in het voorwoord heeft kunnen lezen, geeft Ferm Werk prioriteit aan het op orde brengen van de bedrijfsvoering. Dit is bittere noodzaak. De reeds genoemde aandachtspunten op het vlak van ICT, P&C en compliance zijn belangrijk. Maar ook op andere vlakken zien wij nu en in de toekomst uitdagingen. Een aantal staffuncties wordt op dit moment ingevuld door medewerkers van onze sociale werkvoorziening. Hiervoor ontvangen wij de rijkssubsidies die aan Sw-medewerkers verbonden zijn. Deze medewerkers naderen hun pensioengerechtigde leeftijd en dat betekent dat Ferm Werk op zoek moet gaan naar vervanging. Natuurlijk geven wij er de voorkeur aan om inwoners met een indicatie banenafpraak of nieuw beschut op deze vacatures te plaatsen, maar de continuïteit van onze organisatie vraagt hoogstwaarschijnlijk dat reguliere krachten nodig zijn. En ook dat brengt, gelet op de krapte die de arbeidsmarkt kent, uitdagingen met zich mee. Door het wegvallen van Sw-subsidies zullen de uitvoeringskosten van deze functies bij gelijke inzet toenemen.

Ferm Werk kijkt naar alle mogelijkheden om financieel invulling te kunnen geven aan de nodige investeringen. Bijvoorbeeld door de haalbaarheid te onderzoeken van aanpassing van onze managementstructuur, of door meer te profiteren van Europese ESF-gelden. Om de benodigde functies in te vullen, hebben we naar schatting nog 160.000 euro extra nodig. De verwachting is dat deze modernisering bijdraagt aan een kwalitatieve versterking en meer efficiënte inrichting van de organisatie met meer aandacht vanuit het primaire proces voor onze klanten en daarmee, op termijn, aan betere resultaten. We benadrukken het nog maar eens: de winst van deze investeringen zit hem in de eerste plaats niet in het verkrijgen van een *voorsprong*, maar juist in het inlopen en verder voorkomen van een *achterstand*, waarna wij stappen kunnen gaan zetten naar een effectievere en meer efficiënt ingerichte en toekomstbestendige organisatie. Op dit fundament willen wij verder bouwen aan doeltreffende dienstverlening die voor alle inwoners de juiste ondersteuning biedt op het vlak van werk en inkomen. Dat is immers onze kerntaak.

Algemene beleidsrichtingen 2024

Ferm Werk zet zich in voor maximalisatie van participatie van de inwoners van uw gemeente. Dat doen wij door scherp te kijken naar iemands mogelijkheden en potentieel en dat zo goed mogelijk te benutten en zo mogelijk af te stemmen op de vraag van ons lokale bedrijfsleven. Voor hen die daar recht op hebben, verzorgen we tijdelijke inkomensondersteuning. Aan inwoners die aangewezen zijn op gesubsidieerde arbeid (garantiebanen, nieuw beschut, sw), biedt Ferm Werk als werkgever en detacheerder zinvol en nuttig werk. Ook in 2024 zetten wij deze lijn voort en streven wij, zoals in voorgaande jaren, ernaar om onze medewerkers op de best passende plek tot bloei te laten komen, waarmee tevens een maximale loonwaarde wordt bereikt. Samen met onze ketenpartners zorgen wij ervoor dat statushouders goed kunnen integreren in onze maatschappij.

Dit alles doen wij vanuit onze wettelijke taak om iedereen naar vermogen mee te laten doen in de samenleving.

De beleidsrichtingen met betrekking tot de uitvoering van de Participatiewet voor 2024 en verder zullen voor het overgrote deel voortborduren op die van de jaren ervoor. Dat past bij de conclusies van het eerder aangehaalde onderzoek dat de Rekenkamer Groene Hart heeft laten uitvoeren door Berenschot en waaruit bleek dat de uitvoering van de Participatiewet door Ferm Werk goed verloopt. Hierbij dient wel te worden opgemerkt dat voortzetting van de positieve trend niet kan zonder versterkende maatregelen. Ook het snel en adequaat kunnen inspelen op zaken als de energietoeslag, lukt alleen als Ferm Werk daarvoor voldoende uitgerust is.

Uitgelichte beleidsrichtingen 2024

Ten aanzien van een vijftal beleidsthema's heeft het dagelijks bestuur van Ferm Werk de wens uitgesproken om voor het jaar 2024 en verder een aangepaste koers te willen gaan varen. Hieronder zetten wij deze thema's uiteen, door per thema eerst de context te schetsen, vervolgens een uitgangspunt te formuleren, waarna het voorgestelde beleidskader wordt geschetst. Hierbij wordt ook een voorzichtige financiële schets gemaakt, al vindt de uiteindelijke financiële vertaling plaats in de begroting 2024, die volgt op deze kaderbrief.

Thema 1: Ondersteuning doelgroep C en D (samenwerking met sociaal teams)

Context

Zoals in voorgaande jaren zet Ferm Werk zich in voor de ontwikkeling van inwoners richting economische participatie. Tegelijkertijd is de ontwikkeling van zelfredzaamheid en welzijn een belangrijke voorwaarde om zoveel mogelijk mee te doen in de samenleving, je steentje bij te dragen en mogelijk zelfs om uiteindelijk stappen richting betaald werk te zetten. De inzet op maximalisatie van participatie zien wij als verbindende factor binnen het sociaal domein, over schotten van wetgeving en financiering heen. Integraliteit, uitgedragen binnen alle gelederen van de organisaties binnen het sociaal domein, is daarbij het sleutelwoord. Ferm Werk blijft inzetten op een harmonieuze en effectieve samenwerking met de sociaal teams van de vier gemeenten. Zo helpen wij met z'n allen de inwoner een stapje verder.

Ruim zestig procent van de doelgroep van Ferm Werk heeft een grote afstand tot de arbeidsmarkt. We hebben het hier over inwoners in de categorieën C en D. We zien ook dat momenteel deze categorieën sterker vertegenwoordigd zijn in de groep die instroomt, dan de categorieën A en B, de groep met een relatief korte tot matige afstand tot de arbeidsmarkt. Ondanks de lichte stijging van de werkloosheid die het CPB voor 2023 voorspelt, verwacht het CPB dat begin 2024 de werkloosheid lager zal zijn dan vier procent (MEV, CPB; september 2022). Dit is nog steeds lager dan de werkloosheid in de periode vóór de coronacrisis. Onze verwachting is dan ook dat in 2023 en 2024 de instroom in de bijstand vooral zal bestaan uit inwoners die in de categorieën C of D vallen (o.a. de relatief grote groep instroom van statushouders), kortom: inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Onze visie is dat deze personen versterkte aandacht nodig hebben om in eerste instantie voldoende sociaal en maatschappelijk te kunnen participeren, waarna een stap naar werk, naar economische participatie, een eventueel vervolg kan zijn.

De vier gemeenten hebben de afgelopen jaren Ferm Werk de opdracht gegeven om vooral op inwoners in de categorieën A en B de focus te leggen en daar de beschikbare tijd en middelen op af te stemmen. Momenteel is Ferm Werk er dan ook op ingericht dat er structureel meer ondersteuningscapaciteit per inwoner in categorie A of B beschikbaar is, dan voor inwoners in categorie C of D. Het gemeentelijke idee daarachter was dat een intensivering van de ondersteuning vanuit de sociaal teams de totale ondersteuning aan deze doelgroep op peil zou houden. Niet alle gemeenten zitten echter op een vergelijkbaar punt ten aanzien van de inrichting van het sociaal team om vandaaruit de inwoner intensiever te ondersteunen en daarbij nauwer te gaan samenwerken met Ferm Werk. Hierdoor blijft een uniforme werkwijze voor Ferm Werk vooralsnog uit. Om de integraliteit uniform vorm te geven is extra inzet aan de kant van de sociaal teams nodig.

Voorts zien we dat een deel van doelgroep C, bijvoorbeeld na ondersteuning van het sociaal team, potentieel heeft om zich verder te ontwikkelen richting participatie en in sommige gevallen zelfs

richting een vorm van betaald werk, al dan niet gesubsidieerd. Dit vraagt ondersteuning die een sociaal team niet kan bieden; deze expertise ligt bij Ferm Werk. Om dit potentieel te benutten, ontbreekt het bij Ferm Werk momenteel aan uitvoeringsslagkracht, een gevolg van de olopemde caseloads voor deze doelgroep. Dit kan ertoe leiden dat voor deze inwoners de afstand tot de arbeidsmarkt alleen maar groter wordt en de uitkeringsduur verder toeneemt. Ferm Werk wil dat tij graag keren.

Uitgangspunt

Inwoners met potentieel om economisch te participeren (categorie A en B) worden vanuit de Participatiewet door Ferm Werk ondersteund naar werk. Aan anderen (categorie C en D) wordt door Ferm Werk samen met het sociaal team en andere maatschappelijke partners invulling gegeven aan ondersteuning richting de hoogst haalbare vorm van participatie. Het bevorderen van welzijn en zelfredzaamheid speelt daarbij een hoofdrol. Een integrale insteek vanuit alle betrokken beleidsterreinen is nodig om de inwoner de beste ondersteuning te kunnen bieden, ongeacht waar de inwoner met zijn hulpvraag aanklopt. Hiermee wordt een extra impuls gegeven aan het huidige niveau van ondersteuning voor inwoners met een relatief grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Voorgesteld beleidskader

Wat gaan we doen?	Naast de huidige dienstverlening, t.w. inwoners doorverwijzen naar de sociaal teams, het opzetten van een project Intensieve Begeleiding.
Wat betekent het concreet?	35 cliënten uit categorie C worden intensief begeleid door een dedicated consulent die bewezen methoden zoals FIP (Frequent, Intensief en Persoonlijk) of IPS (Individuele Plaatsing en Steun) toepast. Deze 35 cliënten worden maximaal 18 maanden begeleid, waarna zij plaats maken voor andere cliënten, die vervolgens maximaal 18 maanden worden begeleid, etc.
Wat levert het op?	Door de intensieve begeleiding zal de mate van participatie voor deze cliënten toenemen. De verwachting is dat deze toename tussen de 25 en 35 procent sneller zal zijn dan bij cliënten die deze begeleiding niet ontvangen. Een deel van de cliënten, 5 tot 10 procent, zal de stap naar werk kunnen maken en (gedeeltelijk) kunnen uitstromen. (Een uitgestroomde cliënt levert een besparing op de uitkeringslasten op. Deze besparing is overigens tijdelijk en afhankelijk van het verdeelmodel van de uitkeringsmiddelen van het Rijk.)
Wat kost het?	Bij het opzetten van één groep Intensieve Begeleiding zullen de kosten gelijk zijn aan de kosten van een consulent. Bij structurele formatie liggen de kosten het laagst, namelijk rond de 80K. Met deze investering worden dus 35 cliënten intensief begeleid. Als de wens is om meer cliënten op een vergelijkbare wijze te ondersteunen, kan het project relatief eenvoudig worden opgeschaald.
Wat zijn randvoorwaarden?	Ferm Werk beschikt over ontwikkelcapaciteit (deze is nu niet aanwezig) om dit project te leiden. Daarnaast moet er een geschikte, ervaren kandidaat-consulent worden geworven. Dit is in de huidige arbeidsmarkt niet vanzelfsprekend. Extra inzet aan de kant van het sociaal team maakt de integrale uniforme werkwijze mogelijk voor alle gemeenten.

Thema 2: Samenwerking met werkgevers / arbeidsmarktregio's

Context

Het doel van het lokale werkgeversservicepunt van Ferm Werk is om de inwoner met een afstand tot de arbeidsmarkt een passende werkplek te bieden, bij voorkeur binnen het lokale bedrijfsleven. Dat kan een betaalde werkplek zijn, maar ook voor werkervaringsplaatsen en vrijwilligerswerk zijn zij afhankelijk van ondernemers. Daarvoor is een excellente werkgeversdienstverlening nodig die aansluit op de behoeften van de werkgever. Dit is geen eenvoudige opgave, mede doordat die behoeften sterk kunnen veranderen in de loop der tijd en Ferm Werk daar simpelweg niet altijd aan kan beantwoorden. De ontwikkelingen van de regionale werkgeversservicepunten bieden kansen op dit vlak. Ze vloeien voort uit de wet Suwi die voorschrijft dat de dienstverlening aan werkgevers centraal vanuit de arbeidsmarktregio's wordt georganiseerd. Dat betekent intensieve samenwerking in en vanuit beide arbeidsmarktregio's (Ferm Werk opereert in de arbeidsmarktregio Midden-Holland én Midden-Utrecht), zodat werkgevers zoveel mogelijk éénduidig worden bediend vanuit een herkenbare voorziening en een herkenbaar aanbod; werkgevers ervaren geen hinder van gemeentegrenzen.

Voorgenoemde ontwikkeling houdt in dat de zichtbaarheid van Ferm Werk in de regio's afneemt en die van de regionale werkgeversservicepunten toeneemt. Ferm Werk heeft, als relatief kleine partij binnen de arbeidsmarktregio's, meer een volgende, dan vormende rol in de ontwikkeling van de samenwerking binnen de regionale werkgeversdienstverlening. Die samenwerking betreft ook het realiseren van verbindingen met lokale en regionale partners, nodig voor de implementatie van wettelijke opgaven, zoals die voortvloeien uit de wet Suwi. Voorts bieden de ontwikkelingen binnen de regionale arbeidsmarktregio's voor Ferm Werk kansen door de schaalgrootte, bijvoorbeeld bij de inkoop van trajecten, in de regio beschikbare financiële middelen (landelijke en Europese), een breder aanbod aan werkgevers voor de inwoners en een breder aanbod aan werkzoekende voor lokale ondernemers.

Al met al bieden de ontwikkelingen binnen de arbeidsmarktregio's voor Ferm Werk kansen. Om deze kansen goed te benutten, komt Ferm Werk momenteel handen te kort. Dit vraagt om versterking van de beleids- en ontwikkelcapaciteit op het niveau van een senior beleidsambtenaar / projectleider.

Uitgangspunt

Ferm Werk bedient de arbeidsmarkt door ondersteuning dicht bij de ondernemer te faciliteren en op zoek te gaan naar initiatieven die bijdragen aan het samenbrengen van mens en werk. Hierbij werkt Ferm Werk intensief samen in en vanuit beide arbeidsmarktregio's, waarbij het kan profiteren van de capaciteit en middelen die in deze regio's beschikbaar zijn.

Voorgesteld beleidskader

Wat gaan we doen?	Kansen die de arbeidsmarktregio's bieden optimaal benutten door te profiteren van capaciteit en middelen die in de arbeidsmarktregio aanwezig zijn.
Wat betekent het concreet?	Deze ontwikkeling vraagt focus en capaciteit. Ferm Werk heeft nagenoeg geen capaciteit om deze ontwikkeling te kunnen volgen. Uitbreiding van "ontwikkelcapaciteit" is nu nodig om adequater aan te kunnen sluiten op de behoefte van inwoner en de vraag vanuit de arbeidsmarkt. Tegelijkertijd kan deze ontwikkelcapaciteit worden ingezet voor overige ontwikkelingen die actueel zijn, zoals de verdere doorontwikkeling van de dienstverlening aan statushouders, e.d.
Wat levert het op?	Met extra ontwikkelcapaciteit kan Ferm Werk meer profiteren van de arbeidsmarktregio en beter aansluiten op actuele (arbeidsmarkt)ontwikkelingen. Als gevolg hiervan zullen meer cliënten de weg naar het lokale bedrijfsleven vinden. De verwachting is dat hiermee

	meer uitstroom kan worden gerealiseerd (5 procent ten opzichte van de uitstroom in 2022). Extra ontwikkelcapaciteit kan de invloed van Ferm Werk op de ontwikkelingen in de arbeidsmarktregio's enerzijds en een soepele implementatie van het daar ontstane beleid in de eigen organisatie anderzijds vergroten.
Wat kost het?	Er zal één senior beleidsadviseur / projectleider worden aangetrokken voor 1 fte. Kosten: ongeveer 90K. (Deze functionaris wordt ook op andere vlakken ingezet, zoals eerder genoemd.)
Wat zijn randvoorwaarden?	Een geschikte kandidaat kan worden geworven.

Thema 3: Statushouders en de Wet inburgering (2021)

Context

Met de invoering van de nieuwe Wet inburgering (2021) per 1 januari 2022 hebben de gemeenten er een complexe taak bijgekregen. Deze complexiteit zit met name in de samenwerkingsstructuur waar de organisatie van professionele inzet moet leiden tot continuïteit in de totale keten. De fase waarin de Wet inburgering (2021) zich nu bevindt, is die van implementatie en doorontwikkeling. Dit vraagt zonder meer veel van alle betrokken medewerkers in een context waarin de capaciteit hiervoor erg beperkt is. De focus is een soepele en effectieve integratie van statushouders die zoveel als dat kan door betaald werk bijdragen aan de samenleving. Alle partijen in de keten zijn daarin sterk afhankelijk van elkaar. Dat vraagt om intensieve samenwerking tussen gemeenten, werkgevers, de arbeidsmarktregio's, vrijwilligersorganisaties, Ferm Werk en andere ketenpartners. Een scherpe regie op deze samenwerking is nodig. Als betaald werk mogelijk is, dan vindt dat bij voorkeur lokaal plaats, waarmee wordt beantwoord aan de vraag naar arbeid in het lokale bedrijfsleven. Het komt nog wel eens voor dat een werkgever verwacht dat een statushouder snel inzetbaar is, maar in de praktijk ervaart dat hier toch meer haken en ogen aan zitten dan van tevoren was voorzien. Om teleurstellingen te voorkomen, is aanscherping van verwachtingspatronen over de inzet van statushouders bij werkgevers nodig. Dit moet leiden tot een betere aansluiting tussen het aanbod vanuit onze vier gemeenten en de vraag naar arbeid.

Ferm Werk ziet dat een steeds groter aandeel van het bestand bestaat uit statushouders en met flink oplopende taakstellingen vanuit het Rijk zal dit beeld de komende jaren niet veranderen. Omdat de doelgroep statushouders door de bank genomen een relatief grote afstand tot de arbeidsmarkt heeft, kan deze ontwikkeling een stijging van het uitkeringsbestand betekenen. Intensivering van dienstverlening kan dat tij keren. Daarbij is nadrukkelijk aandacht nodig voor de relatie en samenwerking met ketenpartners. Dat vraagt niet alleen extra inzet van Ferm Werk maar zeker ook van onze ketenpartners. Van bijkomend belang is het organiseren van een afdoende administratief proces om de financiering van de kosten op declaratiebasis bij het Rijk op een goede wijze te laten plaatsvinden en financiële verrassingen te voorkomen.

Uitgangspunt

Ferm Werk is regievoerder in de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering (2021). In deze ketenbrede professionele uitvoering zijn taal, werk en participatie en opleiding onlosmakelijk met elkaar verbonden. Daar waar mogelijk komen deze aspecten gelijktijdig tot ontwikkeling, met als doel een effectieve integratie van statushouders.

Voorgesteld beleidskader

Wat gaan we doen?	Aansluiten bij het project Intensieve Begeleiding (zie thema 1) met een extra groep die onder de nieuwe Wet inburgering (2021) valt. Daarnaast blijven wij ons focussen op het verder optimaliseren van de totale ketensamenwerking.
Wat betekent het concreet?	35 statushouders (Wet inburgering (2021)) worden intensief begeleid door een dedicated consulent die bewezen methoden zoals FIP of IPS toepast. Deze 35 statushouders worden maximaal 18 maanden begeleid, waarna zij plaats maken voor andere cliënten, die vervolgens maximaal 18 maanden worden begeleid, etc. Daarnaast willen wij de inzet van de ontwikkelcapaciteit, zoals genoemd bij het vorige thema, gebruiken om de totale keten verder te optimaliseren.
Wat levert het op?	Door de intensieve begeleiding zal de mate van participatie voor deze doelgroep toenemen. De verwachting is dat deze toename tussen de 25 en 35 procent sneller zal zijn dan bij cliënten die deze begeleiding niet ontvangen. De doelstelling (parttime) werk wordt door 35 procent behaald binnen 1 jaar na het behalen van het inburgeringsexamen.
Wat kost het?	Bij het opzetten van één groep Intensieve Begeleiding zullen de kosten gelijk zijn aan de kosten van een consulent. Bij structurele formatie liggen de kosten het laagst, namelijk rond de 80K. Met deze investering worden dus 35 cliënten intensief begeleid. Als de wens is om meer cliënten op een vergelijkbare wijze te ondersteunen, kan het project relatief eenvoudig worden opgeschaald.
Wat zijn randvoorwaarden?	Ferm Werk beschikt over ontwikkelcapaciteit (deze is nu niet aanwezig). Een geschikte, ervaren kandidaat-consulent kan worden geworven.

Thema 4: Armoede (Bestaanszekerheid)

Context

Financiële stabiliteit is een voorwaarde om optimaal te kunnen ontwikkelen en participeren in de samenleving. In hoeverre Ferm Werk, naast het bieden van inkomensondersteuning en bijzondere bijstand, bijdraagt aan de financiële stabiliteit van inwoners, hangt af van de individuele keuzes die gemeenten maken ten aanzien van de ter beschikking gestelde middelen. In tegenstelling tot de Participatiewet en de Wet inburgering (2021) bepaalt Ferm Werk niet het beleid op het vlak van armoede. Dat doen onze gemeenten. Ferm Werk voert hun beleid uit. Als onze gemeenten hun beleid op elkaar afstemmen, valt er in de uitvoering vanuit de GR-constructie winst te behalen. Bij differentiatie lopen de uitvoeringskosten op. Extra inkomensondersteuning, vanuit het Rijk gefinancierd, zullen in 2023 voor een toename van de uitvoeringsdruk gaan leiden, die niet is op te vangen zonder het (incidenteel) vergroten van de uitvoeringscapaciteit. Het beeld daarna is nog onzeker. Dit vraagt van Ferm Werk aanpassingsvermogen; geen makkelijke opgave in een vrij krappe arbeidsmarkt. Daarbij komt dat de mate van flexibiliteit van onze organisatie afhangt van de financiële ruimte die door onze gemeente wordt geboden om weerbaar te zijn tegen veranderingen.

Uitgangspunt

Ferm Werk draagt vanuit de verbondenheid met de wettelijke Participatiewet-doelgroep bij aan de financiële stabiliteit van inwoners door het uitvoeren van minimaregelingen en de samenwerking met andere partijen die zich inzetten voor deze stabiliteit. Verschillen in beleid tussen gemeenten zijn daarbij minimaal, bij voorkeur afwezig.

Voorgesteld beleidskader

Ferm Werk is effectief in de uitvoeringsrol door een duidelijke en liefst uniforme regierol bij onze vier gemeenten. Indien de gemeenten één visie hebben qua armoedebeleid, dan is er met een regierol bij Ferm Werk GR-winst te behalen. Om dit de bewerkstelligen moet er nog heel wat water door de Rijn stromen. Ferm Werk wil het jaar 2023 gebruiken om samen met de vier gemeenten op zoek te gaan naar een optimale inrichting en uitvoering van en regievoering over de gemeentelijke minimabeleidskaders.

Thema 5: Jongeren

Context

Voor alle jongeren die een beroep doen op de Participatiewet, zet Ferm Werk met zijn dedicated jongerenconsulenten in op de beste weg naar werk of vervolgonderwijs. Daarnaast heeft Ferm Werk de afgelopen jaren bewezen bijgedragen aan het preventief beleid van drie gemeenten ten aanzien van kwetsbare jongeren in het project Jongeren in Participatie (JiP). In 2024 sluit ook Bodegraven-Reeuwijk zich structureel bij JiP aan en zetten wij voor alle gemeenten deze lijn in. Er wordt onder andere intensief samengewerkt met het sociaal team, Jeugdteam, het RMC en scholen.

Uitgangspunt

Ferm Werk biedt in haar basisdienstverlening vanuit de Participatiewet een goede aansluiting op het preventief jongerenbeleid van de gemeenten, door in te zetten op werk en (vervolg)onderwijs. In samenwerking met de sociaal en jeugdteams, zet Ferm Werk zich ook proactief in op preventie om kwetsbare jongeren te activeren naar school, (vervolg)onderwijs of werk, nog vóórdat zij met de Participatiewet te maken krijgen. Hiermee voorkomen wij dat deze doelgroep een beroep moet doen op bijstand of andere kostbare voorzieningen en zorgen we ervoor dat zij duurzaam invulling kunnen geven aan de talenten die zij bezitten.

Voorgesteld beleidskader

Wat gaan we doen?	JiP wordt opgenomen in de basisdienstverlening en geldt dus voor alle gemeenten.
Wat betekent het concreet?	Bo-Re sluit zich aan bij JiP, de formatie wordt uitgebreid. De meerkosten zijn voor Bo-Re, alsook de extra uitvoeringscapaciteit.
Wat levert het op?	Bij 15% van de jongeren wordt een bijstandsuitkering voorkomen (in lijn met evaluatie JiP uit 2020 (gemeente Woerden/Oudewater).
Wat kost het?	Totale uitvoering(skosten) JiP (72K) worden opgehoogd voor Bo-Re met 27K, uitgaande van 27% (op basis van het aandeel cliënten Bo-Re op het totaal aantal cliënten).
Wat zijn randvoorwaarden?	De uitbreiding van de uitvoeringscapaciteit kan worden ingevuld door de structurele en reeds aanwezige uitvoeringscapaciteit uit te breiden.

Financieel

De gevraagde investeringen van deze kaderbrief hebben een verschillende impact per programma en, volgens de huidige verdeelsystematiek (2023), per gemeente. In onderstaand overzicht zetten wij alles nog eens voor u uiteen.

Onderwerp	Programma	Gevraagde investering				
		Ferm Werk	Woerden	Bodegraven-Reeuwijk	Montfoort	Oudewater
Bedrijfsvoering	Overhead	€ 160.000	€ 96.044	€ 38.237	€ 13.514	€ 12.221
Ondersteuning C en D	2.Arbeidsparticipatie	€ 80.000	€ 48.022	€ 19.118	€ 6.757	€ 6.111
Samenwerking werkgevers	2.Arbeidsparticipatie	€ 90.000	€ 54.025	€ 21.508	€ 7.601	€ 6.875
Statushouders en NWI	2.Arbeidsparticipatie	€ 80.000	€ 48.022	€ 19.118	€ 6.757	€ 6.111
Jongeren	2.Arbeidsparticipatie	€ 27.000	€ -	€ 27.000	€ -	€ -
Totaal		€ 437.000	€ 246.112	€ 124.982	€ 34.629	€ 31.318

N.B. Het hier genoemde financiële overzicht heeft uitsluitend betrekking op de onderwerpen van deze kaderbrief. In onze begroting 2024, die volgt op deze kaderbrief, worden ook de kostenontwikkelingen als gevolg van wetgeving, indexeringen, cao-aanpassingen, etc. meegenomen.

Vervolg en planning Begroting GR Ferm Werk 2024 – 2027

Nadat de kaderbrief 2024 is vastgesteld in het DB op 24 november 2022 en door het AB op 1 december 2022 is behandeld, zal deze worden aangeboden aan de raden zodat zij hun zienswijze kunnen indienen. Dit is geen verplichting, maar het lijkt ons goed om onze raden aan de voorkant te betrekken. De kaderbrief vormt immers het vertrekpunt voor het opstellen van de meerjarenbegroting.

De kaderbrief zal direct na het besluit van het AB worden aangeboden aan de vier raden. Dat zal op 2 december 2022 geschieden. De raden worden vervolgens in de gelegenheid gesteld tot 16 februari 2023 om hun zienswijze op de kaderbrief te formuleren. Alleen dan heeft Ferm Werk genoeg tijd om deze zienswijzen ook mee te wegen in het opstellen van de ontwerpbegroting 2024-2027.

De ontwerpbegroting 2024-2027 wordt op 20 april 2023 opgesteld in het DB en ter vaststelling aangeboden aan het AB. De ontwerpbegroting wordt na vaststelling in het AB op eveneens 20 april 2023 aangeboden voor zienswijze aan de deelnemen gemeenteraden. De gemeenten behandelen vervolgens de ontwerpbegroting 2024-2027 in de raadsclusus van mei en leveren hun zienswijze uiterlijk 26 juni 2023 aan bij Ferm Werk, zodat wij de eventuele zienswijzen nog mee kunnen nemen in het opstellen van de definitieve begroting 2024-2027.

Het DB stelt vervolgens naar aanleiding van de ingediende zienswijze op 7 september 2023 de begroting 2024-2027 op, waarna, op dezelfde dag, het AB de begroting vaststelt.

Het DB zendt uiterlijk 15 september 2023 de begroting 2024-2027 naar de toezichthoudende Provincie.

De data nog even op een rij:

24 november 2022	Vaststelling Kaderbrief 2024 door DB
1 december 2022	Inhoudelijke behandeling Kaderbrief 2024 door AB
2 december 2022	Toezening Kaderbrief 2024 naar de vier gemeenteraden
16 februari 2023	Uiterlijke datum waarop raden hun zienswijze kunnen indienen
9 maart 2023	Vaststelling Kaderbrief incl. zienswijzen door DB (tijdens informeel DB)
20 april 2023	Opstellen ontwerpbegroting 2024-2027 door DB en vaststelling door het AB
26 juni 2023	Uiterlijke datum waarop raden hun zienswijze kunnen indienen
7 september 2023	Opstellen begroting 2024-2027 door DB en vaststelling door het AB
15 september	Uiterlijke datum waarop het DB de begroting toezendt aan de toezichthoudende provincie.